

KFB § 47 Återrapportering nuläge kulturgarantin

Ärendenummer: RS 2025/1805

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att revidera kulturgarantin.

Sammanfattning

Region Gotland införde 2020 en kulturgaranti för att säkerställa barns och ungas rätt till kultur i linje med skollagen, barnkonventionen och kulturplanen. Garantin innebär att alla elever i grundskolan (F–åk 9) ska möta minst fyra kulturupplevelser per stadium, fördelade över musik, scenkonst/film, musei-/kulturarv och besök av en kulturskapare som bidrar till skapande i klassrummet.

Den rapport som tagits fram av regionstyrelseförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen visar att alla barn och unga i Gotlands grundskolor idag inte nås av den nuvarande kulturgarantin. Resurserna är begränsade och nyttjandet varierar kraftigt mellan skolor. Vissa skolor deltar regelbundet och når troligtvis målen, medan andra knappt deltar alls. Transportlösningen med kulturbussar fungerar ojämnt. Det bokningssystem som används upplevs som svårt, vilket gör att tillgången till kultur ibland avgörs av personliga kontakter snarare än strukturerad planering. Kommunikation och riktlinjer upplevs otydliga bland förvaltningar, institutioner och rektorer.

I förhållande till de utmaningar som finns lyfter rapporten fram ett antal rekommendationer på åtgärder för fortsatt arbete framåt.

Förskolans åldrar föreslås ingå och förutsättningarna för gymnasiets deltagande utreds. En överskådlig planering för hela förskolan och grundskolan skulle ge skolorna förutsägbarhet, institutionerna en hållbar planering och barnen en sammanhållen kulturväg genom skolgången. Ett mål kan vara att erbjuda minst en aktivitet per elev och termin. Centralt för arbetet framåt är behovet av utökade resurser för samordning och att ta fram en uppdaterad hållbar modell för förskola och grundskola i nära samverkan mellan förvaltningar, skolor och institutioner. I samband med budgetprocessen för 2027 kan ett förslag på ny modell med en resurssättning för utökning och bättre samordning presenteras för att kunna implementeras fullt ut från 2027.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en utvecklad garanti är nödvändig för att uppfylla Gotlands kulturpolitiska mål, skolplanen och barnkonventionens intentioner.

Bedömning

Kulturgarantin är ett viktigt kulturpolitiskt verktyg för Region Gotland att verka mot målgruppen barn och unga. Den har potential att skapa likvärdighet, stärka barns och ungas rättigheter och bidra till ett starkt kulturliv. Rapporten visar att den nuvarande modellen inte räcker för att målen ska nås. Genom en utvecklad modell med en aktivitet per termin, stärkt samordning och långsiktiga resurser kan Gotland säkerställa att garantin blir en faktisk verklighet för alla barn.

Rapportens rekommendationer bör beaktas i förslaget om hur kulturgarantin utvecklas vidare på Gotland för att nå alla barn. Ett förslag till ny modell för kulturgarantin, med en stärkt resurssättning, föreslås presenteras i samband med budgetprocessen för 2027.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att regiondirektören får i uppdrag att revidera kulturgarantin.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Rapport – återslaggande nuläge kulturgarantin 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-20